

A Magyar Nemzeti Bank 10/2015. (VII. 22.) számú ajánlása a kiegészítő szavatoló tőkéről

I. Általános rendelkezések

1. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az Európai Biztosítási és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (továbbiakban: EIOPA) által kiadott „Iránymutatások a kiegészítő szavatoló tőkéről” című iránymutatásban foglaltak hazai alkalmazása, továbbá a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó végrehajtási jogszabályok, egyéb jogi eszközök alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlásban szereplő iránymutatások a kiegészítő szavatolótőke-elemek felügyeleti hatóságok általi jóváhagyásának folyamatához, a kiegészítő szavatolótőke-elemek besorolásához, valamint a jóváhagyási feltételeknek való folyamatos megfeleléshez kapcsolódnak.

A kiegészítő szavatoló tőke feltételes tőke jellege (még nem került befizetésre és nem szerepel a mérlegben) miatt szükséges az ilyen elemek felügyeleti jóváhagyása. Ha a kiegészítő szavatoló tőkét valamely előre meg nem határozott időpontban lehívják, a feltételes jelleg megszűnik és a biztosító mérlegében megjelenő alapvető szavatolótőke-elemmé válik. A kiegészítő szavatoló tőke akár olyan jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalásokat is tartalmazhat, amelyek nem szerepelnek a Szolvencia II irányelv kiegészítő szavatoló tőke elemeinek konkrét kategóriái között, feltéve, hogy a veszteségek fedezésére felhasználhatóak.

A kiegészítő szavatoló tőke jóváhagyási folyamata folyamatos párbeszédet igényel a felügyeleti hatóság és a biztosítók között, ideértve a kiegészítő szavatolótőke-elem jóváhagyására vonatkozó hivatalos kérelem benyújtását megelőzően folytatott egyeztetést is. Amikor egy kiegészítő szavatolótőke-elem a lehívással „a felsorolásokban nem szereplő elemmé” válik, az MNB, mint felügyeleti hatóság két jóváhagyást folytat le. Az MNB és a biztosító közötti párbeszédnek ki kell terjednie a két jóváhagyási folyamattal kapcsolatban követendő eljárásra is.

A csoportok esetében az ajánlást úgy kell alkalmazni, mintha a köztes biztosítói holdingtársaság vagy köztes vegyes pénzügyi holdingtársaság biztosító vagy viszontbiztosító lenne.

Az ajánlás címzettjei a Szolvencia II rendszer hatálya alá tartozó intézmények.

2. Értelmező rendelkezések

Az ajánlás átveszi az EIOPA „Iránymutatások a kiegészítő szavatoló tőkéről” iránymutatási pontjait.

Az ajánlás a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Szolvencia II) 89., 90., 93-96., 226. és 235. cikkéhez, annak 2015/35/EU végrehajtási intézkedései (a továbbiakban: Rendelet) 62-67., 74., 75., 78. és 79. cikkéhez, valamint a 2014. évi LXXXVIII. törvény (Bit.) 237. § (1) bekezdés g) ponthoz kapcsolódik.

Fogalmak:

(a) A „tőkeinstrumentum” olyan instrumentum, amely lehívása esetén eszközt állítanak elő, gyakran pénzeszköz formájában, részvények esetében ezzel egy időben ennek megfelelő érdekeltséget hoz létre a biztosítóban vagy a viszontbiztosítóban, vagy ennek megfelelő, hátrасorolt kötelezettséget a vállalkozásnál;

(b) „A felsorolásokban nem szereplő elem” olyan szavatolótőke-elem, amely nem szerepel a Rendelet 69., 72. és 76. cikkeiben rögzített felsorolásokban.

(c) A biztosító alatt „biztosító vagy viszontbiztosító”-t kell érteni.

II. Ajánlások

1. Lehívással a kiegészítő szavatolótőke-elemek jogszabályi kategóriái között nem szereplő elemmé váló kiegészítő szavatolótőke-elemek jóváhagyása

1.1. Amikor egy kiegészítő szavatolótőke-elem a lehívással a jogszabályban fel nem sorolt szavatolótőke-elemmé válik, a biztosító a kiegészítő szavatolótőke-elemre vonatkozó jóváhagyási kérelem benyújtása előtt első lépésben az adott (felsorolásokban nem szereplő) elem jóváhagyására vonatkozó kérelmet nyújt be a szavatolótőke-elemek értékelésének és besorolásának érdekében az MNB, mint felügyeleti hatóság részére, figyelemmel a jóváhagyására vonatkozó szabályokra (Rendelet 79. cikk).

2. Kiegészítő szavatolótőke-elemre vonatkozó szerződések megkötése

2.1. Amennyiben a felügyeleti jóváhagyást azzal a feltétellel adják meg, hogy létrejön „a kiegészítő szavatolótőke-elemek alkalmazására vonatkozó felügyeleti jóváhagyás megadása során követhető eljárásokra vonatkozó végrehajtás-technikai standardok”-ról szóló 2015/499/EU végrehajtási rendelet szerinti szerződés, a biztosító a jóváhagyás megadásától számított legfeljebb 15 munkanapon belül hivatalosan megkötöti a szerződést, kivéve, ha előzetesen írásban ennél hosszabb időtartamban állapodnak meg a felügyeleti hatósággal.

3. A kiegészítő szavatolótőke-elem igény szerinti lehívhatósága

3.1. A Rendelet 74. cikk a), b), c), d), f) és i) pontjaiban szereplő elemek esetében az igény szerinti lejegyzés érdekében a biztosítónak gondoskodnia kell arról, hogy a lehívás:

- (a) nem függ valamely esemény bekövetkezésétől vagy valamely feltétel teljesülésétől;
- (b) nem függ a másik szerződő fél vagy bármely harmadik fél beleegyezésétől;
- (c) nem függ olyan megállapodástól, rendelkezéstől vagy ösztönzéstől, amely azt jelenti, hogy a biztosítónak nem szabad lehívnia, vagy ami miatt valószínűleg nem hívja le az elemet;
- (d) nem tartozik más olyan rendelkezés, vagy rendelkezések kombinációja hatálya alá, amelynek hatása megegyezik az a)-c) pontokéval.

3.2. Olyan biztosító egyesület vagy egyesületi formához hasonló formában működő biztosító jövőbeli követeléseinek a Szolvencia II irányelv 90. cikke szerinti értékelése esetében, melynek tagi hozzájárulásai utólag módosíthatók, a felügyeleti hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy van-e akadálya annak, hogy a követeléseket a károk felmerülésekor azok fedezésére felhasználják, és hogy az összegek késedelem nélküli beérkezzenek.

4. A kiegészítő szavatolótőke-elemek besorolása

4.1. Az MNB, mint felügyeleti hatóság a kiegészítő szavatolótőke-elem besorolását nem kizárólag annak a formának az alapján határozza meg, amelyben az elemet bemutatják vagy ismertetik. A

kiegészítő szavatolótőke-elem értékelése és besorolása az elem gazdasági tartalmától, valamint attól függ, hogy az adott elem milyen mértékben felelne meg a Szolvencia II irányelv 93-96. cikkében és a Rendelet 74., 75. és 78. cikkében meghatározott jellemzőknek.

4.2. Amennyiben a kiegészítő szavatolótőke-elem a lehívással tőkeinstrumentummá válik, a biztosító a kiegészítő szavatolótőke-elemet az adott tőkeinstrumentum jellemzőinek értékelésével és annak meghatározásával sorolja be, hogy a tőkeinstrumentum mely szinthez tartozna a lehívást követően.

4.3. Amennyiben egy kiegészítő szavatolótőke-elem lehívása pénzeszközökhöz vagy más eszközökhöz való jutással jár, a biztosító az adott alapvető szavatolótőke-elemet csak akkor kezeli hozzájárulásként, ha az – akár feltételelesen, akár feltételhez nem kötötten - nem idézi elő annak megfelelő tőkeinstrumentum vagy kötelezettség létrejöttét a biztosítónál.

4.4. A biztosítónak hozzájárulásként kell kezelnie egy elemet:

(a) amennyiben az feltételhez nem kötötten ajándékozott, vagy adományozott szavatoló tőke;

(b) függetlenül attól, hogy az az anyavállalattól, más féltől, vagy biztosító egyesületek vagy egyesületi formához hasonló formában működő biztosítók tagjainak pótlólagos befizetéseiből származik-e;

(c) tekintet nélkül az elem számviteli kimutatására, miszerint az eredményhez vagy közvetlenül a tartalékokhoz járul-e hozzá.

4.5. Mivel a szavatoló tőke szintekre történő besorolásához használt jellemzőknek megfelelő hozzájárulások mérlegre gyakorolt hatása az, hogy a biztosító eszközeit növelik, és mivel a hozzájárulás nem eredményezi tőkeinstrumentum, kötelezettség vagy más alapvető szavatolótőke-elem létrejöttét, a biztosítónak az adott elemet 2. szintű kiegészítő szavatoló tőkeként kell besorolnia.

4.6. A biztosítónak azokat a szerződéses megállapodásokat, melyek lehívásukkor teljesíthetik a biztosító kötelezettségeit azzal, hogy harmadik felek számára kártalanítást nyújtanak, a hozzájárulásokkal egyezően kell besorolniuk, amennyiben azok:

(a) eszközt hoznak létre a biztosító hitelezője, mint harmadik fél számára;

(b) nem hoznak létre annak megfelelő kötelezettséget a biztosítónál.

4.7. Azokat a kártalanítási szerződéseket, melyek egy harmadik kártalanító fél számára valamilyen összeg megfizetését írják elő a biztosító hitelezőjének részére, anélkül, hogy a biztosítót ennek az összegnek a kártalanító fél részére történő visszafizetésre köteleznék, a biztosítónak kiegészítő szavatolótőke-elemként kell kezelnie, amennyiben azt az MNB, mint felügyeleti hatóság jóváhagyja.

4.8. Az MNB, mint felügyeleti hatóság azokat a kiegészítő szavatolótőke-elemeket, melyek lehívásukkor nem válnak tőkeinstrumentummá, hozzájárulássá vagy megállapodássá, de fedezik a biztosító kötelezettségeit, a kiegészítő szavatolótőke-elem lehívásakor létrejövő dolog jellemzőinek mérlegelésével sorolja be.

5. A feltételeknek való folyamatos megfelelés

5.1. Amennyiben a biztosítónak oka van feltételezni, hogy valamely szavatolótőke-elem veszteségelnyelő képességében hamarosan lényeges változás következik be, vagy ilyen változást valószínűsít, azt a lehető legrövidebb időn belül megvitatja az MNB-vel, mint felügyeleti hatósággal.

6. A feltételeknek való folyamatos megfelelés értékelése

6.1. Az MNB, mint felügyeleti hatóság a Rendelet 62. cikk (1) bekezdés d) pontjában meghatározottakkal összhangban, más forrásból származó információ felhasználásával is mérlegelheti, hogy egy kiegészítő szavatolótőke-elemhez rendelt összeg továbbra is tükrözi-e annak veszteségelnyelő képességét. Ezek az információk többek között:

- (a) a helyszíni vizsgálatok során megszerzett információk;
- (b) a felügyeleti felülvizsgálat keretében kapott vagy szerzett eseti információk;
- (c) a felügyeleti kollégiumhoz tartozó más felügyeleti hatóságok által nyújtott információk.

III. Záró rendelkezések

1. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
2. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
3. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
4. Az MNB jelen ajánlás alkalmazását 2016. január 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Matolcsy György
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

